LASTEN NÄYTTEENOTTO

Opaskirjanen lapsille ja vanhemmille

TYKSLAB

Sisältö:

Tervetuloa laboratorioon

Mitä veri on?

Verinäytteenotto

Verinäytteenotto sormenpäästä

Taikalaastari

Sydänfilmi eli EKG

2.painos 2015

Alkuperäinen teksti: Marjut Aaltonen, Kirsi Kaitanen, Tarja Nyrhinen, Katja Tanner
Tekstin editointi ja päivittäminen: Eeva Atangana, Marja Nikiforow, Kirsi Ojala, Johanna Sirén
Kuvitus ja taitto: Eeva Atangana
Kuvat: Seija Rajander
Kuvissa: Martin 3v. ja äiti Nina, hoitaja Jaana

Tervetuloa laboratorioon!

Me otamme täällä laboratoriossa verinäytteitä, joista tehdään erilaisia tutkimuksia. Sydäntä tutkittaessa otetaan sydänfilmi eli EKG. Sinuakin on tarkoitus tutkia. Teemme kaikki tutkimukset sinun parhaaksesi.

Jos olet sairas, laboratoriotutkimukset auttavat lääkäriä valitsemaan sellaisia hoitoja, jotka parhaiten auttavat sinua.

Laboratoriotutkimusten tuloksista nähdään, oletko parantunut vai tarvitsetko vielä hoitoa. Jos olet tulossa sairaalaan hoidettavaksi tai leikkaukseen, laboratoriotutkimukset auttavat suunnittelemaan hoitosi oikein.

Mitä veri on?

Oletko saanut joskus haavan niin, että siitä tuli verta? Veri on itseasiassa ainetta nimeltä plasma, jossa uiskentelee erilaisia verisoluja ja verihiutaleita.

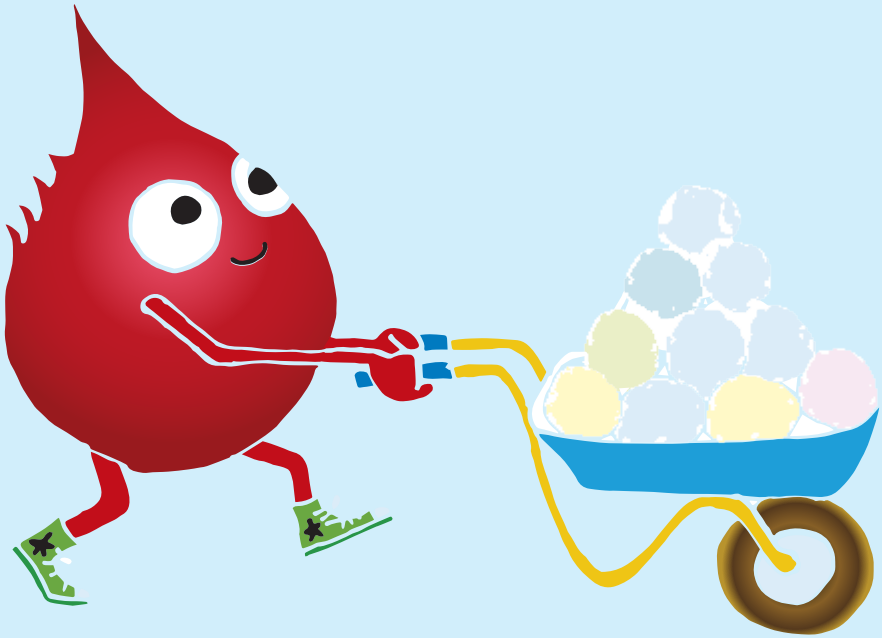

Punasolut

Suurin osa veressä olevista soluista on punasoluja, siksi veri näyttää punaiselta. Punasolut kuljettavat hengittämääsi ilmaa "happipalloina" ja antavat voimaa lihaksiisi, jotta jaksat liikkua.

Valkosolut

Valkosolut ovat kuin salapoliiseja. Ne löytävät ihmiskehossa piilossa olevat pöpöt. Valkosolusalapoliisit ottavat kiinni ja tuhoavat tauteja aiheuttavia bakteereita ja viruksia.

Verihiutaleet eli trombosyytit

Verihiutaleet toimivat haavanpaikkaajina. Niiden tehtävänä on saada verenvuoto haavasta loppumaan.

Jos verihiutaleita on vähän, kestää kauemmin ennen kuin haava lakkaa vuotamasta verta.

Verinäytteenotto

Näytteenottohuoneessa on tuoli, johon voit näytteenoton ajaksi istahtaa äidin, isän tai hoitajan syliin. Voit istua tuolissa myös yksin.

Ensin sinulle laitetaan käsivarteen sellainen vyö, joka vähän puristaa. Sen avulla saadaan verisuoni käsivarresta paremmin esille. Seuraavaksi ihoasi pyyhkäistään puhdistuslapulla. Sitten hoitaja ottaa käsivarresta verinäytteen. Se voi kyllä nipistää vähän.

Tarvittaessa toinen hoitaja voi auttaa sinua pitämään kättäsi paikallaan.

Näytteenoton jälkeen pistokohdan päälle laitetaan pala vanua ja laastari. Niiden päältä täytyy painaa oikein napakasti.

Verinäytteenotto sormenpäästä

Verinäyte voidaan joskus ottaa myös sormenpäästä. Ensin käsi lämmitetään, jotta näytteenotto sujuu helposti.

Sinun on hyvä istua rauhassa ja olla aivan rentona.
Sormenpäätä pyyhkäistään puhdistuslapulla ja siihen nipsaistaan pieni jälki. Veripisarat otetaan talteen pieniin putkiin. Lopuksi sormeen laitetaan kiva laastari.

Taikalaastari

Joskus sinulle voidaan ennen näytteenottoa laittaa puuduttava taikalaastari tai taikavoidetta. Taikalaastari on siitä mukava, että kun sen antaa vaikuttaa noin tunnin ajan, näytteenotto ei tunnu juuri ollenkaan. Aina taikalaastarin käyttö ei ole mahdollista, mutta kyllä näytteenotto ilman taikalaastariakin sujuu hyvin.

Kun verinäytteesi ovat valmiina putkissa, ne lähetetään tutkittavaksi. Laboratoriossa tutkitaan päivässä jopa tuhansia verinäytteitä.

Sydänfilmi eli EKG

Joskus lääkäri haluaa, että sydäntäsi tutkitaan. Silloin sinusta otetaan sydänfilmi. Se on mukava tutkimus, makoilet vain hetken paikallasi aivan rentona.

Ensimmäiseksi hoitaja pyytää sinua riisumaan paidan ja sukat.

Sen jälkeen pääset lepäilemään "hissisängylle", jota voidaan nostaa ylös ja laskea alas. Hoitaja laittaa sinulle rintaan yhdeksän tarraelektrodia. Myös ranteisiin ja nilkkoihin laitetaan samanlaiset tarrat.

Kun tarrat ovat paikoillaan, hoitaja laittaa niihin johdot kiinni. Nyt onkin aika maata velttona kuin keitetty makaroni. Sillä aikaa sängyn vieressä oleva EKG-kone piirtää käyrän sydämesi pompottelusta.

Nyt sydänfilmi on valmis. Jos haluat, niin hoitaja näyttää minkälaiselta sydämesi pompottelu näyttää tietokoneen piirtämänä.

Toivottavasti sinulla on ollut mukava lukuhetki tutustuessasi verinäytteen ja sydänfilmin ottoon. Kerromme mielellämme lisää tullessasi laboratorioon.

Nähdään laboratoriossa!

Auta salapoliisisolua löytämään bakteeri

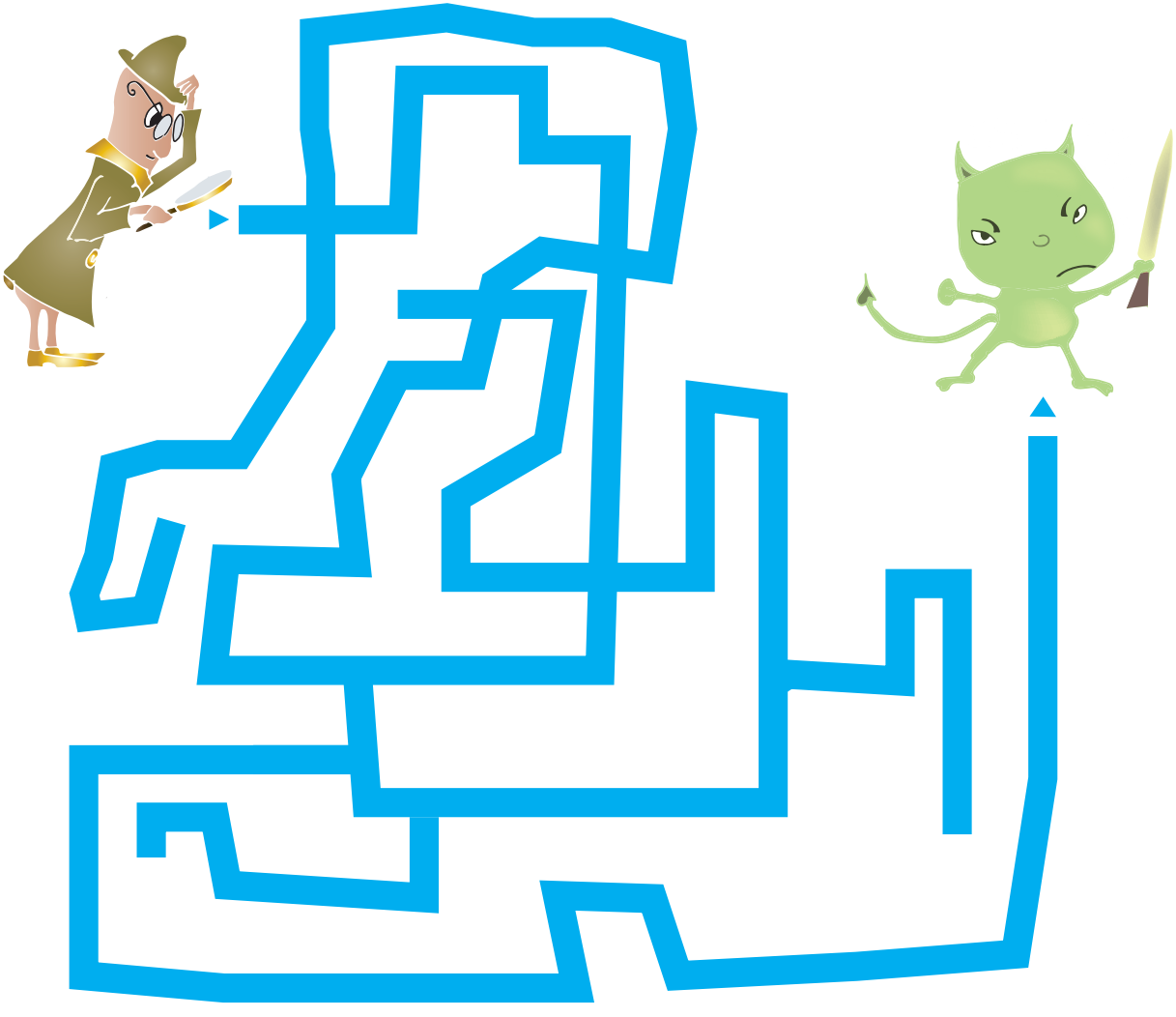

Lisää mielenkiintoista luettavaa:
Havukainen & Toivonen: Veera lääkärissä, Bourgeios & Clark: Franklin sairaalassa, Regan; Vilkas sairaala (luukkukirja), Majaluoma Markus: Sairaan siisti kipsi.